

TISKOVÁ ZPRÁVA

Kačina, 10. srpna 2016

Zámecká konírna na Kačině ožívá: unikátní prostory trvale osídlí plnokrevný šampion Gradivo!

Milovníci koní a jezdeckví, a také ti, které zajímá život šlechtických rodů, by si neměli nechat od 12. srpna ujít návštěvu empírového zámku Kačina u Kutné Hory. Pracovníci Národního zemědělského muzea ve spolupráci s Národním hřebčínem v Kladruzech nad Labem totiž v tamní unikátní konírně připravili interaktivní expozici, představující její chod a fungování za časů šlechtického rodu Chotků. Každý návštěvník zažije jedinečný výlet do historie a navíc na vlastní oči spatří historického osminásobného dostihového šampiona, plnokrevného hřebce Gradiva!

Teprve jízda na koni prý činí člověka dokonalým a své o tom věděl i budovatel Kačiny Jan Rudolf Chotek. Ten chtěl sídlo, které by splňovalo nejpřísnější nároky na reprezentaci, a tím pádem kladl velký důraz i na konírnu. Jezdeckví bylo i na začátku 19. století standardní součástí životního stylu šlechty, protože jízda na koni patřila k jedné ze základních dovedností, již si musel mladý aristokrat osvojit. Koně jsou tak s Kačinou spojeni od prvopočátku, ať už byli využíváni jako reprezentativní dopravní prostředek, k loveckým kratochvílím, radostným soukromým projížďkám či k okázalým honům, ale samozřejmě i jako hospodářská zvířata v rámci pracovních činností na šlechtickém velkostatku.

Konírna na Kačině je unikátní svým architektonickým řešením - je integrální součástí jedné z kolonád zámecké budovy, a není umístěna stranou v parku v hospodářských budovách, jak bývalo dříve na zámcích zvykem. Je ze dvou třetin zapuštěna do terénu, takže koně vcházeli do konírny přímo ze zámeckého parku - doslova jako do garáže. Cestou do stájí procházeli přibližně 30 metrů dlouhým tunelem, který spojoval vchod ze zahrady se stájemi. Tam už je čekaly příjemné prostory, kde byl v létě chládek a zima teplo. Dodnes jsou zachovány kamenné napáječky i původní cihlová podlaha.

V zámecké konírně na Kačině mohlo být naráz ustájeno až čtrnáct koní – jezdeckých i kočárových. V zadní části konírny jsou uzavřené boxy, kam se na volno umísťovali temperamentnější koně, především hřebci, či naopak hřebné klisny nebo klisny s hříbětem. Ke konírně přiléhá kočárovna, sousední hospodářská budova se skleníkem. V konírně a také v kočárovně musel být vždy dostatek místa i pro koně a kočáry hostů.

Konírna sloužila svému původnímu účelu až do začátku 30. let 20. století, kdy ji opustil její poslední šlechtický majitel a zároveň synovec posledního z Chotků - Quido Thun Hohenstein. Ten se kvůli svému nákladnímu životnímu stylu značně zadlužil a musel Kačinu opustit. Koně ale z Kačiny nezmizeli a ještě v 60. letech 20. století tam byli při jezdeckých závodech koně umísťováni na jednu noc.

Jednou z největších koňských hvězd první poloviny 20. století byl i plemenný plnokrevník Gradivo, který se narodil v německém hřebčíně Waldfried v roce 1939. Na dostihové dráze startoval dvacetkrát, z toho osmkrát zvítězil, a dosáhl ještě dalších devíti umístění. V roce 1944 přišel do hřebčína v Napajedlech jako jeden z nejlepších německých tříletků své doby. Svou pověst tam potvrdil a zůstalo po něm několik vynikajících synů, např. Detvan, Brat, Diadém, Koran a Symbol, z dcer Cetina. V hřebčíně působil Gradivo do roku 1961, kdy musel být ve věku 22 let utracen. Jeho sláva ale nepohasla ani po odchodu do koňského nebe – dostal se do sbírek Národního zemědělského muzea, pro něj jej preparoval akademický sochař pan Prosecký a preparátor NZM pan Kožina. Jenže i na Gradivovi po desetiletích zahlodal zub času a ocitl se ve stavu, kdy ho nebylo možno vystavovat. Až loni mohl Gradivo začít opět ožít: díky programu na ochranu movitého kulturního dědictví Ministerstva kultury bylo možno zadat časově i finančně náročné restaurování. Tohoto nelehkého úkolu se ujal pan Bohumil Pražan z Prahy, díky němuž Gradivo zažil své znovuzzkříšení a stal se věčným a stálým obyvatelem kačinské konírny. Ředitelka pobočky NZM na zámku Kačina Alena Štecherová k tomu říká: “Na mimořádného koně si řada našich návštěvníků pamatovala z minulosti, z dob jejich školních výletů, a často se nás ptali, kam jsme ho ukryli. Musel dlouho žít v depozitářích, ale od letošního léta se s ním mohou všichni opět setkat, protože právě v naší konírně našel Gradivo nový domov.”

Na zámku Kačina je ale k vidění nejen šampion Gradivo a unikátní zrestaurovaná podzemní konírna. Mimochodem – při vstupu do konírny se rázem ocitnete ve zcela jiném světě: nová expozice je totiž doplněna animací a autentickými zvuky, takže se můžete kochat pohledem na koně a poslouchat při tom ržání, dusot kopyt, řehání, cvrlikání ptáků kolem... Kromě konírny lze vstoupit i do zámecké kuchyně a prádelny, prohlédnout si lednici, sklepy a další autentické prostory, které tvořily zázemí na každém šlechtickém sídle. Každý tak dostane jedinečnou možnost posoudit, jak se tehdy žilo a hospodařilo na venkově a jaké největší proměny se během posledních 100 let udály.

Koně a milovníky jezdeckví přivítá Kačina i na podzim – bohatý program je připraven na Zámeckých jezdeckých slavnostech a na Hubertově jízdě zámeckým parkem dne 8. října 2016.

Kontaktní osoba: Alena Štecherová, alena.stecherova@nzm.cz, 731 233 520

Národní zemědělské muzeum je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem zemědělství. Zabývá se zejména tematikou zemědělství, lesnictví, myslivosti, rybářství, zahradnictví, potravinářství, zpracování zemědělských produktů, vývoje venkova a kulturní krajiny. NZM má kromě budovy v Praze také další 4 pobočky (Čáslav, zámek Kačina, zámek Ohrada, Valtice). Muzeum na zámku Kačina mapuje především historii českého venkova, expozice představuje vývoj hospodářského zázemí zámku. Samotný zámek Kačina je českým empírovým klenotem, návštěvníkům nabízí jedinečné interiéry jako je Chotkovská knihovna, divadlo nebo lékárna. Kontakt: NZM Kačina, Svatý Mikuláš 51, 284 01 Kutná Hora. Ředitelka pobočky Alena Štecherová, alena.stecherova@nzm.cz, 731 233 520, www.nzm.cz